

Regionalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych – podstawowe wyzwania dla regionu

Joanna Frątczak-Müller
Uniwersytet Zielonogórski

ZIELONA GÓRA, 12 CZERWCA 2023

Założenia deinstytucjonalizacji

Przebieg procesu palnowania

Budowa dokumentu

Wnioski dla lokalnych planów

Deinstytucjonalizacja

Usługi społeczne są jednym z najważniejszych komponentów polityki społecznej. Stanowią odpowiedź na **wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami** wynikającymi z procesów zmian społeczno-demograficznych i cywilizacyjnych. **Dostępność usług w zakresie wsparcia społecznego i profilaktyki powinna być realizowana z myślą o każdej osobie, która może ich potrzebować. Miejscem realizacji usług jest miejsce zamieszkania osób ich potrzebujących.**

Założenia deinstytucjonalizacji

i zadania RPDl

Założenia DI

i Lokalnych Planów rozwoju Usług Społecznych

Strategia Rozwoju Usług Społecznych z 15 czerwca 2022 r. – wskazanie Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej jako koordynatorów strategii regionalnych w ramach samorządu województwa.

[+ info](#)

Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce z 30 czerwca 2022 – wskazanie tworzenia i wdrażania lokalnych i regionalnych planów deinstytucjonalizacji usług jako jednego z kluczowych zadań.

[+ info](#)

Założen

i Lokalnych Planów
Społecznych

Na poziomie regionalnym koordynacja działań będzie realizowana przez samorząd województwa poprzez działania Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej (ROPS), które będą opracowywać **regionalne plany rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji**. Plany będą przyjmowane **na okres do 3 lat** i będą stanowiły uporządkowaną koncepcję zmiany w obszarach objętych deinstytucjonalizacją na poziomie regionalnym. Strategia DI, Rozdział V. ZASADY REALIZACJI POLITYKI PUBLICZNEJ, s. 121.

erstwa dla
yki spójności
Polsce z 30
– wskazanie
rażania lokalnych
planów
lizacji usług jako
zowych zadań.

+ info

Założen

i Lokalnych Planów
Społecznych

Jako jedno z kluczowych działań **przewiduje m.in. tworzenie i wdrażanie lokalnych i regionalnych planów deinstytucjonalizacji usług**. Ze środków EFS+ będzie możliwe wsparcie realizacji tych planów, tak aby zapewnić ich jak najbardziej skuteczne wdrożenie. **Celem tych planów będzie wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym**, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, 1.4. Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4), s.66.

erstwa dla
yki spójności
Polsce z 30
– wskazanie
rażania lokalnych
planów
lizacji usług jako
zowych zadań.

+ info

Cele RPDI

zintegrowanie regionalnych celów i działań operacyjnych dotyczących rozwoju usług społecznych i usług zdrowotnych oraz procesu deinstytucjonalizacji w spójny proces działań

silniejsze powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych dostępnych w województwie z regionalnymi i lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych

wytyczenie oczekiwanych kierunków rozwoju usług i deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym m.in. poprzez działania finansowe

skoordynowanie działań podejmowanych przez różne departamenty lub jednostki organizacyjne samorządu województwa oraz uwzględnienie potencjału i zasobów sektora obywatelskiego i partnerów społecznych

OBSZARY INTERWENCJI

- Rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami
- Osoby z niepełnosprawnościami
- Osoby starsze
- Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego
- Osoby w kryzysie bezdomności

Obszary interwencji wskazane w RPDI są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Usług Społecznych oraz większości dokumentów strategicznych wskazujących grupy zagrożone wykluczeniem.

Przebieg procesu planowania

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla
Województwa Lubuskiego na lata 2023-2026

Przebieg procesu

Warsztaty w Kolesienie

30-31 kwietnia 2023
Spotkanie wszystkich grup
roboczych
Praca wspólna i zespołowa

Warsztaty w Kolesinie

30-31 kwietnia 2023

Spotkanie wszystkich grup
robotycznych

Praca wspólna i zespołowa

ZADANIA PLANU DI

- Zapewnienie zindywidualizowanego dostępu do usług społecznych (dostosowanego do potrzeb i możliwości danej osoby), jak najbardziej zbliżonego do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym
- Umożliwienie odbiorcom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą
- Ochrona odbiorców usług przed izolacją od ogółu społeczności
- Gwarancja prymatu indywidualnych potrzeb mieszkańców gmin nad organizacyjnymi wymogami i procedurami
- Przyjęcie do realizacji zadań możliwych do sfinansowania

Zadania Planu

Wytyczenie zasad dla opracowania lokalnych planów deinstytucjonalizacji realizowanych na poziomie gmin i powiatów.

Budowa dokumentu

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
dla Województwa Lubuskiego na lata 2023-2026

Obszar interwencji: osoby w kryzysie bezdomności

Karta obszaru interwencji nr 5: OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI

1. Założenia procesu deinstytucjonalizacji w obszarze bezdomności

CEL STRATEGICZNY: Utworzenie skutecznego systemu wsparcia osób w kryzysie bezdomności oraz osób dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością poprzez rozwój usług mieszkaniowych oraz rozwój i zróżnicowanie z nim związanych usług środowiskowych.

Podstawowym założeniem procesu deinstytucjonalizacji w obszarze dotyczącym dostarczania pomocy osobom w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością jest udzielenie wsparcia w postaci mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego. Istotne jest także wprowadzenie zmian w realizacji usług społecznych. Chodzi tu o tworzenie mieszkań w połączeniu z usługami indywidualnie dobranymi do potrzeb osób w kryzysie mieszkaniowym oraz rozwój pracy środowiskowej. Dodatkowym istotnym zadaniem Planu jest podejmowanie działań przeciwdziałających wykluczeniu mieszkaniowemu, poprzez diagnozę tego typu zagrożeń oraz dostarczanie pomocy osobom z trudnościami w utrzymaniu mieszkania.

Planowane działania w swoich założeniach powinny obejmować kompleksowo obszar całego województwa, ponieważ wnioski z przeprowadzonej diagnozy wskazują na wysokie zapotrzebowanie na dostarczanie usług mieszkaniowych i środowiskowych we wszystkich powiatach. Badanie MRiPS pokazuje dodatkowo, że najwięcej osób w kryzysie bezdomności jest w dużych miastach regionu. Pierwszy, trzyletni proces realizacji planu zakłada położenie nacisku na działania dotyczące:

- powstawania infrastruktury mieszkaniowej zapewniającej dostęp do zintegrowanych i skoordynowanych usług społecznych, odpowiadających na bieżące potrzeby społeczności lokalnej (w tym osób zagrożonych utratą mieszkania i w kryzysie bezdomności)
- realizacji działań profilaktycznych, przeciwdziałających wykluczeniu mieszkaniowemu oraz profilaktykę instytucjonalizacji osób w kryzysie bezdomności.

Lubuskie RPDI

Dokument zawiera 5 kart obszarów interwencji powiązanych z wyznaczonymi w diagnozach wyzwaniem regionu.

+ info

Budowa kart interwencji

RPDI 2023-2026

Każda z kart obszaru zawiera plan działań dotyczących:

Dostarczania usług, rozwoju kadry i infrastruktury tematycznie powiązanej z obszarem interwencji

Wsparcia działania podmiotów ES powiązanych z obszarem interwencji

Koordinacji, sieciowania realizatorów usług i monitorowania Planu

ODBIORCY USŁUG

Dostępność usług w zakresie wsparcia społecznego i profilaktyki będzie realizowana z myślą o każdej osobie, która może ich potrzebować, stąd działania Planu są kierowane z zasady do wszystkich mieszkańców.

Szczególne miejsce w Planie przypisuje się osobom z grup zagrożonych wykluczeniem, takich jak:

- **osoby starsze**
- **osoby z niepełnosprawnościami**
- **osoby w kryzysach: psychicznym, bezdomności**
- **uzależnienia i przemocy oraz rodziny, w tym dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej**
- **rodzin i/lub opiekunów faktycznych osób z grup zagrożonych wykluczeniem**

Wnioski dla lokalnych planów DI

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
dla Województwa Lubuskiego na lata 2023-2026

Wnioski dla planów lokalnych

Diagnoza

Jest podstawą opracowania planu. Powinna dotyczyć lokalnych problemów społecznych; jest powiązana z diagnozami dla opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Każda z gmin ma swoją specyfikę. W planie warto to ująć.

Zespół

Dla sprawnego opracowania planu warto powołać zespół. Zespół powinien być zróżnicowany ze względu na posiadane kompetencje. Warto zaprosić do niego przedstawicieli NGO, to one będą dostarczać usługi w społecznościach lokalnych, wiedzą też jakich rozwiązań brakuje w środowisku lokalnym.

Działania

Należy zaplanować tylko te działania, które mają źródła finansowania. Plan nie wyznacza strategii, jest listą działań przyjętych do realizacji. Jest przewidziany na trzy lata i będzie podlegał aktualizacji.

"Wszystko należy upraszczać jak tylko można ale nie bardziej."

- Albert Einstein

< Joanna Frątczak-Müller >

✉ j.fraticzak-muller@wns.uz.zgora.pl

📍 Uniwersytet Zielonogórski
al. Wojska Polskiego 69
65-417 Zielona Góra